

**Postup pri podávaní návrhu na vrátenie spôsobilosti na
právne úkony**

DP 1/2024

1/16

Práva človek získava narodením §

Každému z nás prináleží určité základné práva a slobody.

Základné práva a slobody sú garantované zákonom.

Jedným zo základných práv je právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti.

Toto právo úzko súvisí so spôsobilosťou na právne úkony.

Čo znamená spôsobilosť na právne úkony?

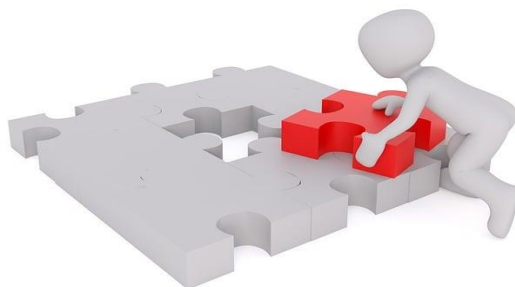

Spôsobilosť na právne úkony znamená, že osoba – človek svojimi úkonmi – tým čo robí, nadobúda práva a berie na seba povinnosti, chráni ich, mení a rozhoduje o ich zániku.

Takto človek vstupuje do právnych vzťahov.

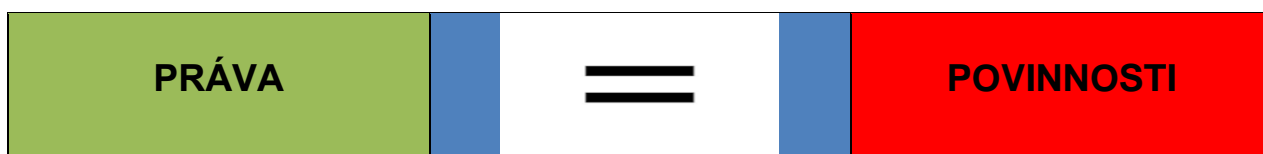
Jednoducho povedané

Človek, ktorý je plne spôsobilý na právne úkony môže robiť vlastné rozhodnutia sám, bez pomoci a súhlasu iných ľudí.

Je plne zodpovedný za všetky svoje rozhodnutia. Za dobré aj za zlé rozhodnutia.

Má nie len práva, ale aj povinnosti.

Napríklad:

- ak chce voliť môže platne odovzdať hlas vo voľbách
- ak chce a má dosť peňazí môže si kúpiť, čo chce
- ak nemá dosť peňazí môže si v banke vybaviť pôžičku a kúpiť si, čo chce, ale má povinnosť pôžičku splácať
- ak chce môže sa vydať, alebo oženiť, ale má povinnosť starať sa o svoju rodinu
- ak chce môže podpísať akúkoľvek zmluvu, ale má povinnosť, dodržiavať všetky podmienky, ktoré sú v zmluve napísané
- ak chce môže rozhodovať o tom, ku ktorému lekárovi chce chodiť, v ktorej nemocnici sa chce dať liečiť, ale má povinnosť starať sa o svoje zdravie

- ak chce môže si nájsť prácu a zamestnať sa, ale má povinnosť pracovať tak, ako je to napísané v pracovnej zmluve a ak ju poruší, môže prísť o svoju prácu

Kedy sa človek stane plne spôsobilým na právne úkony?

Je normálne a bežné mať plnú spôsobilosť na právne úkony!

Zákon predpokladá, že každý človek, ktorý dosiahne plnoletosť – teda vek 18 rokov – je plne spôsobilý na právne úkony.

Ako je to s obmedzením spôsobilosti na právne úkony?

V nevyhnutnej situácii sú ľudia obmedzení spôsobilosti na právne úkony!

V nevyhnutnej situácii môže byť človek obmedzený v spôsobilosti na právne úkony.

Je to vážny zásah do života človeka.

Súd preto najprv musí skúmať, či iné – miernejšie opatrenia nespĺnia svoj účel lepšie, ako obmedzenie spôsobilosti danej osoby = človeka.

Ak súd v súdnom konaní, vyslovil, že obmedzuje osobu v spôsobilosti na právne úkony, musí presne stanoviť, ktoré právne úkony táto osoba nemôže vykonávať.

Podľa § 27 Občianskeho zákonníka v prípade, ak fyzickú osobu súd rozhodnutím obmedzil alebo pozbavil stáva sa jej zákonným zástupcom opatrovník ustanovený v súdnom rozhodnutí.

Žiadna osoba nemôže byť úplne pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Táto možnosť bola odstránená prijatím Civilného mimosporového poriadku s účinnosťou od 01.07.2016.

Bol som obmedzený v spôsobilosti na právne úkony – môžem to nejakto zmeniť?

Súdne konanie v tejto veci začína na návrh, ktorý môžu podať viaceré subjekty:

- osoba, ktorej sa nevrátenie týka (jednoduchšie povedané osoba, ktorá je pozbavená spôsobilosti na právne úkony),
- jej blízka osoba,
- osoba, ktorá má na veci právny záujem (napríklad najlepší kamarát,...),
- poskytovateľ zdravotnej starostlivosti,
- poskytovateľ sociálnych služieb

Mám právo podať na súd návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony!

Podanie návrhu na vrátenie spôsobilosti na právne úkony sa neviaže na žiadne súdne poplatky = je bezplatné = nepotrebujete peniaze.

Návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony musí obsahovať určité náležitosti, informácie, inak súd konanie zastaví. Návrh môže byť napísaný rukou alebo na počítači.

rukou

na počítači

Ak návrh neobsahuje všetky potrebné skutočnosti, odôvodňujúce navrátenie, to neznamena, že sa súd nebude týmto návrhom zaoberať, práve naopak, sám, z vlastnej iniciatívy bude zisťovať tieto skutočnosti.

Všeobecné náležitosti podania = adresa súdu, ktorému je podanie určené, kto napísal, čoho sa podanie týka, čo ním sledujeme, podpis.

Chcem podať návrh na vrátenie spôsobilosti - kto mi poskytne potrebné informácie?

Základné právne informácie Vám v Domove sociálnych služieb pre dospelých v Hornom Bare poskytne:

riaditeľ

sociálny pracovník

O pomoc môžete požiadať aj kľúčového pracovníka, inštruktora sociálnej rehabilitácie, asistenta sociálnej práce, alebo ktorúkoľvek pracovníčku zdravotného úseku (sestru, opatrovatelku).

Ak chcete, môžete požiadať o pomoc iného blízkeho človeka, alebo známeho. Je to Vaše rozhodnutie.

Všetky potrebné informácie môžete nájsť aj na internete. Stačí ak si do vyhľadávača zadáte kľúčové slová:

The Google logo, consisting of the word "Google" in its characteristic multi-colored font (blue, red, yellow, green, blue, red).

Návrh na vrátenie spôsobilosti vzor podania

Kto mi pomôže spísať návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony?

Návrh môžete napísať sám

Môžete požiadať o pomoc:

- svojho opatrovníka, alebo nejakého blízkeho človeka
- v DSS môžete požiadať o pomoc niektorého zo zamestnancov

Spísaný návrh na vrátenie spôsobilosti je potrebné doručiť na súd:

- osobne, do podateľne súdu
- alebo poštou, na adresu príslušného okresného súdu v mieste Vášho trvalého bydliska

Osobne

Súd

Poštou

V DSS Vám túto informáciu poskytne sociálny pracovník.

Informáciu nájdete aj v Zákone č. 371/2004 Z.z. o sídlach a obvodoch súdov SR

Po doručení návrhu na súd, tento podnikne všetky potrebné kroky, o ktorých bude navrhovateľa informovať (napríklad stanoví súdneho znalca z odboru psychiatrie, ktorý vypracuje posudok).

Následne súd stanový termín súdneho pojednávania.

Ak súd uzná za potrebné, predvolá na súdne pojednávanie účastníkov konania (osobu, o ktorej spôsobilosti sa má konať, opatrovníka, príbuzných alebo iné osoby, ak to uzná za vhodné).

Súd účastníkov konania vypočuje.

Po vypočutí všetkých zainteresovaných osôb vynesie súdne rozhodnutie. V súdnom rozhodnutí je tiež uvedená lehota – dátum, dokedy môžete podať odvolanie.

Obmedzenie spôsobilosti môže byť zmenené na základe rozhodnutia súdu

Dokumenty, v ktorých sa hovorí o spôsobilosti na právne úkony

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, prijatý na Valnom zhromaždení OSN 13.12.2006.

V dokumente sa v článku číslo 12 hovorí, že osoby so zdravotným postihnutím majú spôsobilosť na právne úkony vo všetkých oblastiach života na rovnakom základe s ostatnými.

Slovenská republika tento medzinárodný dokument prijala v roku 2010. zároveň sa zaviazala, že umožní osobám so zdravotným postihnutím prístup k pomoci, ktorú môžu potrebovať pri uplatňovaní spôsobilosti na právne úkony. Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím má prednosť pred zákonmi, ktoré sú platné v Slovenskej republike.

Je napísaný v ľahko čitateľnej forme a nájdete ho na úseku sociálnej rehabilitácie, úseku sociálnej práce, zdravotnom úseku a u sociálneho pracovníka-manažéra kvality v sociálnych službách.

Ústava Slovenskej republiky

„Každý má spôsobilosť na práva“

(čl. 14 Ústavy Slovenskej republiky)

„Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená“

„Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom“

(čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky)

„Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena“

(čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky)

„Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života“

(čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky)

Zákon číslo 40/1964 Z.z. Občiansky zákonník

Zákon číslo 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok

VZOR PODANIA

Okresný súd Dunajská Streda
Jesenského 12
929 01 Dunajská Streda

Návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony

Navrhovateľ: meno a priezvisko, nar. 00.00.0000, bytom 930 33 Horný Bar č. 226

I.

Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. xxx/x/xxxx – zo dňa 00.00.0000, Ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 00.00.0000, som bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony celkom. V odôvodnení rozsudku je uvedené, že som odkázaný na pomoc a dohľad inej osoby, nie som schopný samostatne sa starať o svoje potreby.

Za opatrovníka mi bol ustanovený Domov sociálnych služieb pre dospelých v Hornom Bare, so sídlom Horný Bar č. 226.

Dôkazy:

1. fotokópia rozsudku
2. listina o ustanovení za opatrovníka

II.

Od 00.00.0000 sa mi poskytuje sociálna služba v Domove sociálnych služieb pre dospelých v Hornom Bare, 930 33 Horný Bar č. 226.

V domove sociálnych služieb mi poskytujú primeranú pomoc a podporu, aby som získal primeranú mieru samostatnosti v rôznych oblastiach života:

- viem povedať, čo chcem a čo potrebujem, viem hovoriť k veci,
- viem rozprávať s lekárom, popíšem svoje zdravotné ťažkosti,
- viem nadviazať rozhovor, povedať svoj názor, viem si uvedomiť chybu, ospravedlniť sa,

- viem komunikovať s ľuďmi osobne aj telefonicky,
- viem sa postarať sám o seba, umývať sa, dodržiavať osobnú hygienu, viem sa obliecť podľa počasia a podľa toho, čo budem robiť,
- viem vysávať, umývať schody, podlahy, kúpeľňu, WC, umývať riady, utierať prach, prezliekať posteľnú bielizeň, viem prať v rukách, s pomocou dokážem prať v práčke, vyvešať bielizeň, žehliť uteráky, utierky,
- viem si uvariť cestovinu s vajcom, palacinky, viem si natrieť chlieb, uvariť kávu, čaj, pri stolovaní používam kompletný príbor, viem si prestrieť na stôl pred jedlom,
- poznám peniaze, s pomocou dokážem hospodáriť s financiami,
- som schopný pochopiť význam niektorých dokumentov písaných vo forme ľahko čitateľného textu (zmluva o poskytovaní sociálnej služby, štandardy kvality),
- viem sa orientovať v prostredí v rámci DSS, v obci Horný Bar, mesto Dunajská Streda,
- som schopný samostatne cestovať autobusom do spomínaného mesta, s pomocou som schopný naplánovať si cestu,
- nemám ťažkosti s časovou orientáciou,
- viem sa orientovať v obchode, rozumiem hodnote peňazí pri nákupe niektorých tovarov,
- viem sa primerane správať v obchode, u lekára, v kaviarni, v dopravných prostriedkoch, na kultúrnych podujatiach, viem sa slušne správať (pozdraviť, poďakovať, poprosiť, osloviť známych a neznámych ľudí).

V DSS sa pripravujem na samostatný život s podporou iného človeka. Neskôr by som chcel nájsť priateľku, oženiť sa, mať rodinu a pracovať.

Žiadam, aby som bol vypočutý v tomto súdnom konaní.

Môj opatrovník s návrhom na vrátenie spôsobilosti na právne úkony súhlasí.

Dôkazy:

1. lekárska správa
2. výsluch navrhovateľa
3. výsluch opatrovníka

III.

Na základe uvedených okolností navrhujem, aby súd po vykonaní dokazovaní vydal tento

rozsudok

rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č.k. xxx/xx/xxx zo dňa 00.00.0000, ktorým bol meno a priezvisko, nar. 00.00.0000, pozbavený spôsobilosti na právne úkony, sa zrušuje.

V Hornom Bare, dňa 00.00.0000

.....
Meno a priezvisko

Vypracovala: Mgr. Alica Šipošová
sociálny pracovník-manažér kvality v sociálnych službách

Schválil: Mgr. Béla Fenes
riaditeľ DSS